

Köszönetünket fejezzük ki Takács Lajosnak ezen anyag rendelkezésünkre bocsájtásáért
(a 2001-ben a M. Kir. Csendőrségről írt szakdolgozatának egyik mellékleteként szolgált)

17/19

59 XI 28
0040033/59

H A T Á R O Z A T

a nyomozás elrendeléséről

Budapest, 1959. november 24.

A Belügyminisztérium szervei felderítést folytatnak a Nyilaskeresztes Párt fegyveres szervei által elkövetett háborus- és népellenes cselekmények ügyében. Nyomozást folytatunk Szálasi Ferenc hatalomra jutása után működő bíróságok által törvénytelen ítéleteket hozó bírók, hadbírók és ügyészek, háborus és népellenes bűncselekményeik felderítésére, valamint a Nyilaskeresztes Párt azon vezetői, aktívái, ujságírói, fasiszta könyvek írói felderítésére, akik huzamosabb időn át állandó jellegű és folyamatos háborus- és népellenes tevékenységet fejtettek ki a nyilas mozgalom hatalomra juttatása, a lázadás előkészítése, a hatalom megtartása, az ország háboruba lépése, illetőleg a háboru fokozottabb mértékben való folytatása érdekében ujságokban, könyvekben, nyomtatványok útján.

A rendelkezésre álló adatok szerint a Nyilaskeresztes Párt fegyveres tagjainak jelentős többsége résztvett üldözött, elsősorban zsidók, katonaszökevények, kommunisták és haladó gondolkodású személyek megkinzásában, fizikai likvidálásában.

A fegyveres pártszolgálatot teljesítő nyilasok a Hungarista Légión tagjai stb. Budapesten a Radeczki laktanyában, a Dunaparton, a Szt. István krt. 2 sz. alatti nyilasházban, a Maross utcai nyilas pártházban, a Városháza u. 14 sz. alatti nyilasházban, az Andrássy u. 60. hűségházában, a VII. ker.-i nyilasházban, a nagyváradai gettóban, Sopronkőhidán, Galántán és más helyeken naponta hajtották végre a tömegkivégzéseket, az üldözött személyek értékeinek elrablását.

A nyomozás során megállapítottuk, hogy 1945 után a főbenjáró háborus- népellenes bűncselekményt elkövető pártszolgálatosok, Hungarista Légió tagjai, a Számonkérő Szék volt tagjai stb. ügyében folyt nyomozás, azonban a fenti nyilas terrorszervezetek és alakulatok tagjainak ügye teljesen kivizsgálva nem lett, mert azok egy része illegalitásba, fogóságba, illetve külföldön élt. A felelősségre vont személyek ügyében a bűncselekmények sok esetben felderítve, dokumentálva nem lettek, így a büntető eljárás nem terjedt ki mindazon személyekre, akik a bűncselekményt elkövették és az eljárás alá vont személyek egy része alacsony vagy felmentő ítéletet kapott. Az eddigi adatgyűjtés megállapította, hogy pl. Szabó József /:1925. Györki Margit:/ tanító, egri lakos, a német Gestapó volt besugója, nyilas pártszolgálatos, a Hungarista Légióban kapott beosztást és 1944 október 15.-e után aktívan részt vett ártatlan emberek összeszedésében és a Duna-parti kivégzésekben. Szabó elkerülte a bűncselekményeiért való felelősségre vonást. 1956-ban az ellenforradalom kitörésekor munkástanács megszervezését végezte Ártány községben. Ellenforradalmi plakátokat szövegezett, felhívásokat tett közzé, az ellenforradalmi erők tömörülésére. Rendszeresen hangoztatta, hogy "vége a kommunista rendszer"-nek. Az ellenforradalmárok részére fegyvereket szerzett, eközben Budapesten fegyveres harcot folytatott a szovjet csapatok ellen. Ellenforradalmi tevékenységéért sem vonták felelősségre.

Bicskei Béla /:Budapest, 1926. Tóth Teréz:/ Budapest, VIII. ker. Üllői u. 66. sz. alatti lakos. 1944-ben, mint fegyveres pártszolgálatos a Hungarista Légióban tevékenykedett, részt vett razziákban, törvénytelen tömegkivégzésekben. A Népbíróság nem kellően bizonyított vizsgálati anyagok alapján kétévi börtönbüntetésre ítélte. Bicskei Béla az ellenforradalom alatt részt vett a Rádió megtámadásában, ahol könnyebben megsérült, majd a Corvin-közi ellenforradalmárok harcában ismét megsebesült, felelősségre vonva nem volt.

Petrás Pál /:Budapest, 1910.:/ 1939-től aktív nyilas, előbb kerületi pártszolgálat vezetőként, 1944 október 15.-től Hungarista Légiósként a Radeczky laktanyában tevékenykedett. 1944 október 16.-án részt vett a Maross utcai zsidókórház elleni fegyveres támadásban, ahol a benttartózkodó betegeket, orvosi és ápolói személyzetet mind legyilkolták. 1945-ben 4 évre ítélték. Fentiekén kívül bűncselekményeket követett el 1944 október 24.-én, amikor nagylétszámú zsidó csoport kísérésében részt vett, akik közül a Teleki téren több személy kivégzésében részt vett. Az ellenforradalom alatt Petrás Pál, mint nyilas tömeggyilkos a Kábel- és Műanyaggyárban aktívan tevékenykedett, kijelentette, hogy "végre eljött az idő, amikor a kommunistákat kinyírhatják". Az üzemben uszító, ellenforradalmi röpcédulákat terjesztett. Felelősségre vonva nem volt.

Szabó Sándor /:Budapest, 1918. március 17. Darvas Julianna:/ budapesti lakos, 1944-ben, mint nyilas pártszolgálat vezető, az I. ker. Ybl Miklós téren kb. 39 zsidó kivégzésében vett részt, mint fegyveres pártszolgálatos razziákat tartott és több személy kivégzését hajtott végre. 1945-ben két évre ítélték. Az általa elkövetett gyilkosságokért nem vonták felelősségre. 1956-ban aktívan részt vett az ellenforradalom

fegyveres megmozdulásaiban és több társával együtt fegyveresen a Honvédelmi Minisztérium épületébe akart behatolni. Az ellenforradalom fegyveres leverése után továbbra is ellenforradalmi magatartást tanusított.

A nyomozás során adatokkal rendelkezőnk arra vonatkozólag, hogy 1944 október 15.-e után Budapesten a Margit krt.-i katonai fogházban, Pécsen, Győrben és a Győri Bíróság kihelyezett bírósága Sopronkőhidán, a VKF különbírósága, Kovarcz Emil totális mozgósítási miniszter mellé szervezett nyilas "Számokérő Szék", a hirhadt csendőnyomozókkal együttműködve a Várban és különböző helyeken, minden törvényes alap nélkül Szálasi fasiszta terroruralmát szolgáló törvénytelen ítéleteket hoztak, az itt szolgálatot teljesítő bírók, hadbírók és ügyészek. Megállapítottuk, hogy pl. dr. Zács Ágoston István /:1918 május 15. Jankó Irma Gizella:/ jelenleg fémcsiszoló, 1944-ben a Margit krt.-i fogházban Szálasi hatalomra jutása után, mint hadbíró fhdgy. ügyész, sorozatosan kérte haladó gondolkodású, baloldali személyek halálos ítéletét, akiket ki is végeztek. Dr. Zács, adataink szerint a kivégzettek ügyében szoros kapcsolatban állott Hindy Iván volt m. kir. vezérezredessel, a nyilasok budapesti katonai parancsnokával és vele tárgyalta meg az egyes személyek ügyében hozott ítéletet. Dr. Zács 1956-ban az ellenforradalom idején az Elektromos Készülékek Gyárában "munkástanács" tagja volt és uszított a Magyar Népköztársaság törvényei, alapintézményei ellen.

Dr. Szentgyörgyi Lóránd /:Budapest, 1909. július 27.:/ volt hadbíró fhdgy. 1944-október 15.-e után a Margit krt.-i fogházban tevékenykedett és alaposan gyanúsítható, adataink szerint törvénytelen, halálos ítéletek meghozatalában. Dr. Szentgyörgyi Lóránd 1956-ban az ellenforradalom idején aktívan részt vett az ellenforradalmi eseményekben és tagja volt a Budapesti Központi Munkástanácsnak, szoros kapcsolatot tartott az Ügyvédi Kamara Forradalmi Bizottságával.

Felderítést folytattunk a fasiszta és polgári lapok, folyóiratok, fasiszta könyvek, íróinak felderítése érdekében, akik sajtó útján huzamosabb időn át folyamatos tevékenységet fejtettek ki a fasiszta uralom hatalomrajutása, a hatalom megtartása, az ország háboruba való fokozottabb bekapcsolódása érdekében. A nyomozás során megállapítottunk számos olyan fasiszta író, újságíró, akik folyamatosan követték el a háborus- és népellenes bűncselekményt és ügyükben eddig eljárás nem folyt.

Megállapítottuk pl. Kovács Elek József /:Passaic, 1912. - USA - Fábán Ilona:/ volt nyilas újságíró, 1938-tól aktív tagja a Nyilaskeresztes Pártnak. 1939-től a Pesti Újságban írta fasiszta cikkeit, míg 1943-ban az "Összetartás" c. nyilas lap szerkesztőjeként dolgozott. 1944 decemberében a Hűségháza vezetőivel Dunántúlra menekült és a soproni nyilas lap szerkesztőjeként dolgozott 1945 áprilisáig. A fasiszta újságokban igen sok cikket írt a fasiszta nyilas hatalom előkészítése, a hatalom megtartása érdekében. Háborus-, népellenes bűncselekményéért a felelősségre vonást eddig elkerülte.

Dr. Posta Péter /:Baja, 1914. Gámánt Edit:/ fasiszta újságíró, több fasiszta cikket és könyvet írt pl. "Ellenfeleink", "Magyarok Ébredjétek" c. könyveket. Ellene eljárás nem folyt.

Árkossy Károly Ferenc /:Fiume, 1892. Vycichl Ludmilla:/ nyugdíjas, "Miért lettem nemzeti szocialista" c. fasiszta könyvet írta. Ellene eljárás nem folyt.

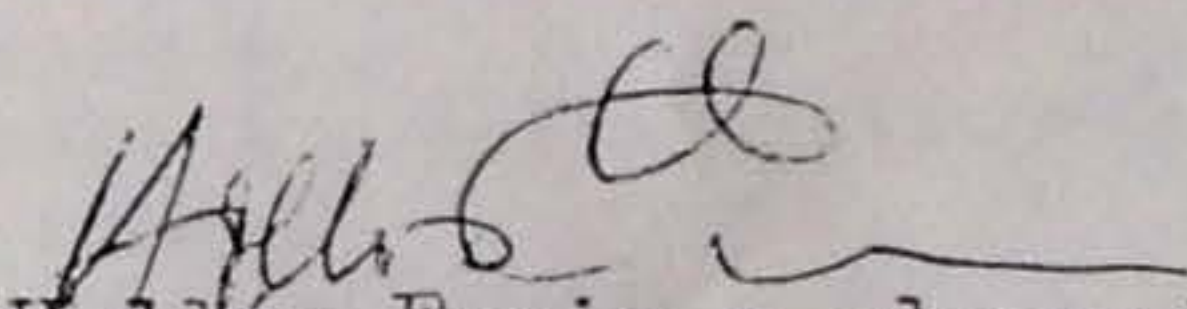
Hortobágyi Károly /:Szöllősgyörök, 1895. Kosztini Francó/ "Nyilaskeresztes Kis Káté", "Nyilaskeresztes Párt mozgalmi tájékoztató", "Nyilaskeresztes Párt szervezeti szabályzata", "Nyilaskeresztes Párt tájékoztató közleménye" stb. c. könyveket írta. Ellene eljárás nem volt.

Tekintettel arra, hogy a Nyilaskeresztes Párt fegyveres alakulatainak törvénytelen ítéleteket hozó hadbírók, ügyészek, a Nyilaskeresztes Párt vezetői, aktivái, újságírói, fasiszta könyvek írói egy részének népellenes háborús tevékenységük mindezideig felderítve nem lett, e cselekményekre utaló anyagokkal rendelkezünk, szükséges a törvény által megszabott elévülési idő megszakítása, ezért felelősségrevonásuk érdekében úgy

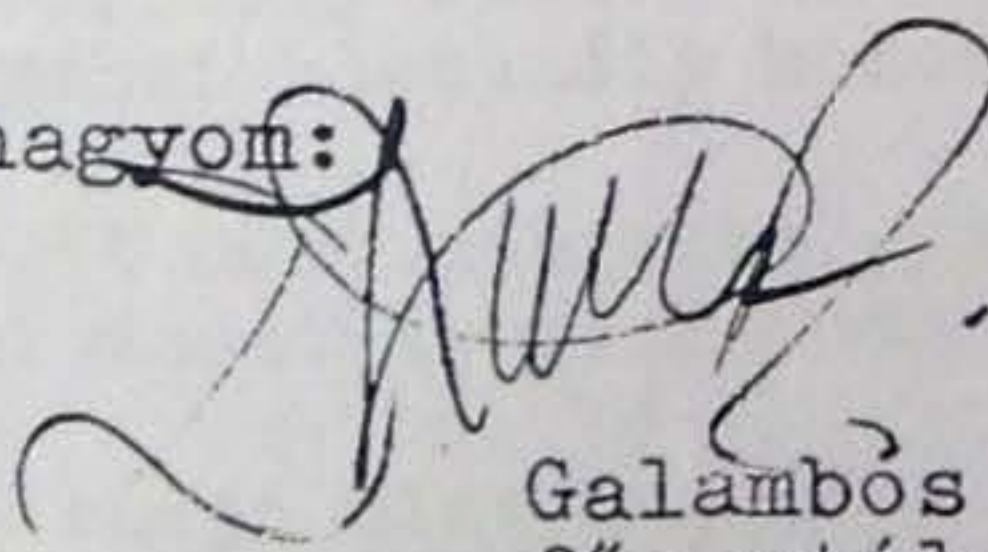
h a t á r o z t a m,

hogy 1944 október 15.-e után, a mellékletben felsorolt főbenjáró valamint folyamatosan háborús és népellenes bűncselekményt elkövetők ügyében a BHÖ 82. §. 2./ alpontjában felvett háborús büntett miatt a BP 86. §.-a alapján a nyomozást elrendelem.

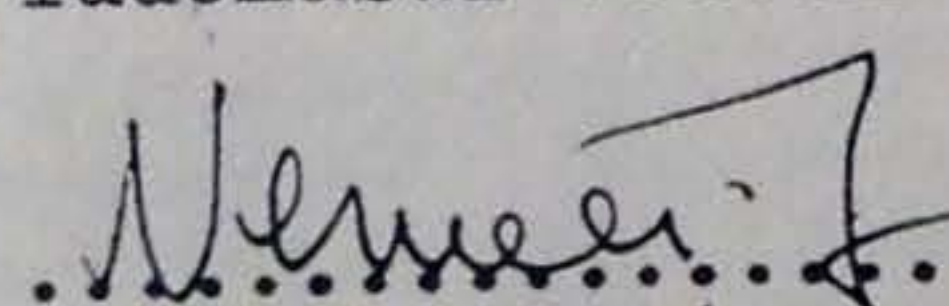
A nyomozás lefolytatására a BM. politikai szerveinek van hatásköre. A nyomozás teljesítésének határideje a BP. 91/A. §. /2/ bekezdés alapján a nyomozás elrendelésétől számított két hónap, ezután a nyomozás meghosszabbítását a Legfőbb Ügyész engedélyezheti.

Hollós Ervin r. alezredes
osztályvezető

Jóváhagyom:

Galambos József r. ezredes
főosztályvezető

Tudomásul vettem:

.....
ügyész